

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Quasnam ob causas beatissima Virgo Maria visitauerit cognatam suam
Elizabeth: benedicta vtî fuerit B. Maria multifariam, deq[ue] septem
beneficijs ceu visitationibus quibus sibi deuoros visitat & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

caelis terrisque imperantem, atque clementiori iudicio non tam libera-
 tem infantes, quam etiam ex impijs iustos faciētem. Honoratur Bethsabe
 mater Salomonis, & à filio regnante extollitur. Verum illius thronus item
 que sedendi maiestas ac impetrandi facultas (cunctis liquet) qua nihilo
 possit ad Mariæ gloriam æquari, ne tantillum quidem. Ad Iudith igitur
 vel nunc tandem veniamus, mulierem tam virtute quam gloria conspicuā,
 quam gens Iudæorum admiratur pro victoria eo speciosiore quo fragiliori
 manu, utpote scemine a parta fuerat, nihilo secius quam olim Iahelis, quæ
 Israelitarum hostem Syfaram infixō in tempora clauo strauerat. At multo
 gloriosior, omniumque celeberrima est, quæ per Mariam nobis adepta est vi-
 ctoria, qua Deus ipse vincitur, quam Dei iustitia ad misericordiam flectitur,
 qua diaboli virtus sternitur, qua serpentina malignitas pedibus scemine
 calcanda, conerenda, eliminandaque subijcitur, qua cælestis patriæ heredi-
 tas penè amissa nobis recuperatur, qua denique domus superbissimi Nabucho-
 donosor tota per vnam virginem Hebræam confutatur. Quæ planè omnia
 cum per Mariam habeamus, dignum profecto est immensis eam extollamus
 laudibus, eique quod in Iudith præconium acclamabatur multo verius tri-
 buamus, dicentes: *Benedixit te Dominus in virtute sua, quia per te ad nihilum rede-
 git inimicos nostros.* Benedicta tu filia à Domino Deo excelso præ omnibus
 mulieribus super terram. Benedictus Dominus qui creauit celum & terram,
 qui te direxit in vulnera capitis principis inimicorum nostrorum, quia ho-
 die ita nomen tuum magnificauit, ut non recedat laus tua de ore hominum.
 Tu gloria Hierusalem, tu lætitia Israel, tu honorificentia populi nostri:
 quia fecisti viriliter, & confortatum est cor tuum, & ideo eris benedicta in
 æternum, præstante Filio Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in
 secula, Amen.

3 Reg. 2.

Iudith 10.

Iudith 4.

victoria per
Mariam no-
bis adepta
quam sit glo-
riosa.

Iudith 14.

Iudith 13.

Iudith 15.

SERMO II IN EADEM SOLENNITATE.

*Quasnam ob causas beatissima virgo Maria visitauerit cognatam suam
 Elizabeth: benedicta uti fuerit beata Maria multisque iam, de-
 que septem beneficijs seu visitationibus quibus sibi
 deuotos visitat & afficit.*

Exurgens Maria abiit in montana cum festinatione, Luca 1. Hodie festum
 fratres charissimi, visitationis gloriosæ virginis Mariæ celebramus:
 festum quo fidelibus in Maria exemplum miræ pietatis & humilitatis
 proponitur imitandum. Siquidem per Angelum cælitus missum salutata,
 ad redemptionem humani generis electa, & iam Dei (quem in vtero mater
 habuit) effecta, nihil se extulit, nihil de se præsumpsit, nihil de se plus sen-
 sit: non digniorem se æstimari voluit. Cognatam autem senem visitauit,
 ut de adempto sterilitatis opprobrio, illi gratularetur, ut spiritualem con-
 solationem illi super beneficiorum diuinorum collatione impartiretur, ut
 arcana sua (quia vtrique de altera diuinitus fuerat reuelatum) sibi commu-
 nicarent, & Deum simul collaudarent: & ipsa Maria, licet dignior, tamen iu-
 niorensi iam ad sex menses grauidæ inseruiret. Huius autem historię
 declaratio est Euangelium ipsum, quod hoc die in Ecclesijs recitatur, quod-
 que sanctus describit Lucas Euangelista, dicens: *Exurgens Maria abiit in Mon-* Luca 1.
 tana,

LANA, &c. Postquam enim per Angelum edocta fuerat beatissima Maria, se-
nem Elizabeth sterilem concepisse, & in spiritu intellexerat talem filium,
ac tantum parituram, statuit suam cognatam visitare, haud dubium quin
de sponsi sui Ioseph, cui reuerentiam & obedientiam deferbat, licentia.
Concordabant enim optimè inter se Ioseph & Maria, quia erant templum
Spiritus sancti ambo, licet Maria incomparabiliter dignior esset: concor-
dabant quoque cum Deo, nihil nisi quod Deo placitum esset volentes. Fun-
datur enim concordia super conformatione humane voluntatis cum di-
uina: ideo non poterant esse difformes in voluntate, ubi talis voluntas po-
terat stabiliter seruari. Sunt tamen qui putant Ioseph cum Maria iuisse. Sed
huius non habemus certum in scriptura testimonium.

Quæris fortasse, quid mouebat S. Mariam, ut ad montana ascendere, &
Elizabeth visitare? Non profecto leuitas, aut curiositas aliqua. Si autem ad
mythicam respicimus significationem, charitas eam dubio procul mouebat
ascendere montana, id est, superna. Nam ut igni naturale est sursum ferri,
ita amor diuino proprium est ad superna eleuari. Illuc enim fertur, illic
spiritum impellit, ubi sperat inuenire quod amat. Cor namque quod Dei-
more plenum est, ignem in se sentit, qui sursum impellit ad Deum: quia, se-
cundum Augustinum, anima magis est ubi amat, quam ubi animat. Maria
ergo montana ascendit, id est, quanto plus proficiebat, tanto ad superna & cæ-
lestia magis tendit. Non esset autem mirum, si amans anima, etiam literaliter
loquendo, alta loca potius quæreret, quam humilia, quasi humanum affe-
ctum humano modo consolans, ut in locis supernis vicinior quodammo-
do esset cælestibus, hoc est, loco illo, quo videtur Deus. Qui quamuis omni in
loco presens sit, in certo tamen solo, hoc est, in cælo solo se contemplandum
atque fruendum præbet. Alludit ihs S. Ambrosius de B. Maria loquens: In
montana, inquit, ascendit: Quo enim iam Deo plena, nisi ad superiora
conscenderet? Et Petrus episcopus Rauennate. Accepit, ait, consensu vir-
ginis, ut sine virili semine conciperet Dei Filium, discessit Angelus ab ea,
visum utique subtrahendo, non famulatum, atque cælestia peti: quem vir-
go sequitur, dum in montana progreditur. Secundum literam, necessarium
fuit montana ascendere à Nazareth in Iudæam, quia Nazareth humiliori
loco sita erat, sicut tota galilæa regio, quam Iudæa. Secundo, pietas eam
mouebat ad gratulandum seni, quæ ab opprobrio sterilitatis erat liberata.
Cum Maria pietas creuit ab infantia, digna profecto quæ mater fieret pi-
tatis, & ex commisso curam nostræ gereret salutis. Vnde D. Bernardus. Ve-
rè, inquit, eius misericordiæ & pietatis longitudinem, latitudinem & pro-
funditatem æstimare nemo potest, aut mensurare. Ipsa omnibus omnia
facta est, omnibus sinum misericordiæ aperit, ut de plenitudine eius acci-
pant vniuersi, & iusti gratiam, & peccatores veniam, Angelus lætitiæ,
filius Dei carnis substantiam, & tota Trinitas gloriam. Tertio, Maria ad-
scendit, propter humilitatem. Eandem quam Deo exhibuerat humilita-
tem dicens: Ecce ancilla Domini, exhibere quoque hominibus curabat.
Senium cognatæ attendebat, grauitatem imprægnatæ miserebatur: ideo iu-
uencula vetulæ ministrare volebat. Vnde Ambrosius: Ut audiuit Maria,
scilicet conceptum Elizabeth, non quasi incredula de oraculo (scilicet per
Angelum

B. Mariæ &
Ioseph quan-
ta concordia
fuerit.

Charitas ut
moueret B.
Mariam as-
cendere mô-
tana.

Augustin.

Anima amâs
cur loca al-
tiora petat.

Ambros.

Petrus Ra-
uennas.

Pietas ut mo-
uerit B. Mari-
am ad visitâ-
dum cognatâ
suam.
Bernard.

1. Cor 9.
Ioan. 1.

Humilitas ut
moueret Ma-
riam ad mô-
tana conscen-
dere.
Lucæ 1.

Ambrosius.

Angelum dicto) nec quasi incerta de nuncio (scilicet cælitus sibi misso) nec quasi dubitans de exemplo (scilicet in conceptu Elizabeth sibi dato) sed quasi læta pro voto, religiosa pro officio (scilicet ad seruendum) festina præ gaudio ad montana perrexit. Itemque: Didicistis virgines pudorem Mariæ, discite & humilitatem. Venit propinqua ad proximam, iunior ad seniore: nec solum venit, sed etiam prior salutauit. Decet enim, vt quanto castior virgo, tanto sit humilior; nouerit deferre senioribus, sic magistra humilitatis, in qua est professio castitatis. Vide humilitatem, vide deuotionem. Non eam asperitas montium, non prolixitas itineris, non sexus infirmitas, non virginitatis pudor, sed pudicitia retraxit. Venit domina ad ancillam, regina ad vasallam, mater Dei ad matrem seruuli. Nos humiles multum fuisse existimamus, si superioribus subijcitur. Maria inferiori se subiecit. Quarto, Maria ad montana descendit, propter sanctificationem Ioannis. Maria enim venit ad Elizabeth, Christus ad Ioannem, vt ipsum sanctificaret in vtero, & in prophetam vngeret. Vide nunc, quomodo Dei templum nobilissima virgo, & mundi domina humiliter incedit, non eques, non curru vecta, sed pedes, habens fortasse aliquas virgines pudicas, olim in templo focias, sui itineris comites. Quas si etiam non habuit, nequaquam sola ambulauit. Habuit namque Dominum cæli & terræ creatorem omnium, habuit secum angelorum cælestem exercitum, quippe quæ regem & reginam suam magna ueneratione comitabantur. Sed quomodo ascendit? Cum festinatione inquit. Quæ sententia spiritualiter feruorem Beatæ Mariæ exprimit. Nescit, inquit Diuus Ambrosius, tarda molimina Spiritus sancti gratia. Secundum historiam, ambulauit festinanter, quia diu in publico videri reuebar, vt hoc ipso ostenderet, quam debeat virgo omnis fugere horreque morari diu in publico, nec ibi contrahere colloquia. Venit autem in Hierusalem ciuitatem Iuda, & salutauit Elizabeth. Mos ille fuit patriæ, vt prior salutaret qui esset minor. Vnde B. Maria Elizabeth sibi præferens, prior tantquam indignior salutauit. Cum porro audiuisset B. Mariæ salutationem Elizabeth, exultauit infans in vtero eius. Mox autem vt Beata Maria salutauit Elizabeth, repletus est Spiritu sancto Ioannes sanctissimus infans in vtero matris: quod fuerat ante per Angelum Zachariæ promissum. Itaque Spiritu sancto plenus Ioannes, Domini sui præsentiam sensit, & præ gaudio quasi exultando aut saltando, tripudiat, hoc est, quosdam gestus ad modum exultationis, aut subsilientis præ se fert: quia quem lingua necdum potuit aut voce, corporis motu, & animi exultatione salutat. Mouebatur tunc quasi gestiens assurgere, exire & Domino suo occurrere, atque salutare. Hoc loco Ioannes vnctus à Domino, officium suum inchoauit, scilicet præcurtionis, & prophetationis, quia in vtero matris exiliens, aduentum Christi euangelizauit, quasi tunc signis & motibus diceret, quod postea verbis clamabat: *Ecce agnus Dei, qui tollit peccata mundi.* Dicit autem hoc loco Diuus Ioannes Chrysostomus: Christus ideo fecit Mariam salutare Elizabeth, vt sermo procedens ex vtero matris, vbi habitabat Dominus, & per aures Elizabeth ingressus, descenderet ad

Idem.

Ioannes vt sanctificaretur Mariam cognatam suam visitasse.

Ambrosius.

Salutationis mutæ mos quis apud Iudeos facit.

B. Ioannes quando & vbi officium suum inchoauit. Ioan. 1. Chrysost.

T. V
22

Matth. II.

Ioannem, & illic eum vngeret in prophetam. Nam statim, vt vox salutatio-
nis conuenit ad aures eius, exultans puer prophetauit, non voce sed motu.
Dic beatissimè infans, dic prophetarum omnium maximè, qui dignè & plus
quam propheta vocaberis, vnde hæc tibi exaltatio tam insolita, tam omni-
bus seculis inaudita, tamquè supra omnem humani intellectus capacita-
tem? Nondum natus es, & iam prophetas, Domini aduentum cognosca, &
quem voce salutare non potes, exultando agis quod potes. Quam lætus illi
occurreres, si eum videre posses iam natus. Sed quia id adhuc minimè po-
tes, facis exultando quod potes. Cum autem eiusmodi salutationem tam
miram, tamquè humilem matris Dei audiuisset Elizabeth, exultauit, vdi-
sum est, infans in utero eius, & repleta est Elizabeth Spiritu sancto. Non
prius quidem repleta mater est, quam filius: sed repletus filius, repleuit &
matrem. Ex plenitudine gratiæ, qua se recepit Christus in utero virginis,
effudit gratiam sanctificationis per salutationem virginis in Ioannem, quæ
vltèrius redundabat in matrem. Vnde Elizabeth exultans, totaq; exultata
& Spiritu sancto accensa, amplexatur virginem tenerrimè, & non valens
seipsam continere, exclamat voce magna: filius autem intus læuens, docet
quid mater exterius facere debeat. Infantis enim spiritus nec valens cle-
mare, nec voce propria exprimere id quod sensit mysterium, fecit matrem
voce magna clamare, tum insignem magnæ affectionis, tum quia magna
Dei dona cognouit, tum quia illum in utero tenebat, qui vox verbi erat.
Exclamauit ergo voce magna sancta Elizabeth, dicens: Benedicita tu inter
mulieres. Nos quidem omnes reliquæ mulieres opprobrio & maledictioni
subiacemus, quæ in immunditia & corruptione concipimus, in dolore par-
rimus. Tu ab omni corruptione, ab omni vâ, ab omni impuritate libera,
sola benedicta es inter mulieres: quicquid gratiæ, quicquid priuilegij, quic-
quid præminentiz singularis in cæteris mulieribus reperitur, tu singula-
riter benedicta excellentius possides. Laudantur prædecessores nostræ mu-
lieres, aut à castitate, aut à pietate, aut à sapientia & prudentia, aut à pulchri-
tudine, aut à modestia cæterisque virtutibus: tu benedicta supergredieris
vniuersas. Tu omnium castissima, omnium pulcherrima, omnium prudenti-
sissima, omnium pijsissima, omnium modestissima atque virtuosissima.
Hanc ergo sanctissimam Christi matrem cum D. Elizabeth, & nos fratres
charissimi, corde & labijs honoremus & collaudemus, & quonam pacto ben-
edicta sit à sanctissima trinitate, & à nobis omnibus quæ creaturis benedi-
cenda, ex S. Elizabeth hac Angelicâq; quam eam D. Gabriel quoque benedi-
ctam testatus est, admoniti, paulo altius repetamus: Benedicta tu inter mu-
lieres, quando te Deus ab æterno elegit, non modo vt ab ipso æternam bea-
titudinem consequaris, verum per quam æterna sapientia nasci dignabitur,
per quam vniuersum mundum Patri suo reconciliabit, per quam peccato-
res ad se, instar retis ad littus salutis tracturus est, cuius pietate intercedente,
innumeris desperatis fiduciam, afflictis consolationem, captiuis liberatio-
nem, perditis salutem præstabit. Benedicta tu in tua purissima concep-
tione, præ omnibus, non solum mulieribus, sed & hominibus vniuersis, qui
nascuntur filij iræ, quia singulari gratiæ dono præ cunctis moralibus ab o-
mni profus te peccato præseruauit. Benedicta tu quæ non modo homini-
bus, sed

Benedicta vi-
fuit & Ma-
ris multifa-
riam.

Ephes. 2.

bus, sed & Angelis sanctitatis excellentia fecit præstantiorem, implens te omnigena gratiarum ac virtutum plenitudine, tanta scilicet, quanta creatura posset vili suscipere. Nam cum D. Hieronymo teste, cæteris per partem data sit gratia sanctitatis. Mariæ totam se infudit gratiæ plenitudo. Benedicta tu à generis nobilitate, ut puta patriarchali, prophetico, regio ac sacerdotali stemmate illustissima, ex parentibus quoque sanctis ac castis, quibus propter te sterilitatis opprobrium abstulerat, prognata. Benedicta tu in corporis venustate, morum elegantia, ac quicquid decoris, quicquid gratiæ est, quod humanis oculis solet esse acceptum, omni videlicet pulchritudine, omni donorum varietate venustata. Benedicta tu in primo virginitatis perpetuo seruandæ proposito ac voto, cunctis retro te seculis illaudato, mundo incognito, in salutem autem innumerabilium animarum, in angelicæ conuersionis exordium in sanctorum omnium profectum, in monasticæ vitæ institutum, qui tuum videlicet exemplum erunt imitaturi. Benedicta tu in virginalis puritatis fecunditate. Nam in tuo vtero felicissimo, & de tua carne purissima sibi Dei Filius æternaque sapientia, carnem assumpsit, & vt eses Dei verissima mater (quod est excellentissimæ dignitatis, & quanta sub Deo non posset esse maior) fecit. Benedicta tu, in cuius vtero mensibus nouem Filius Dei requieuit, quem sine grauamine & modestia, tumescere felicissimo vtero tuo, gestasti, qui interim non solum animam tuam, sed & corpus miris consolationibus affecit. Benedicta tu, in partu felicissimo, quando quidem carnis integritatem ex te miro modo Filius Dei nascens, tibi non solum non abstulit, sed parienti etiam dolorem nullum intulit. Benedicta tu, quam passionis suæ sociam, nostræ redemptionis cooperatricem sibi in cruce pendenti ad stare voluit, doloribus animi interitis cunctis martyribus præstantiorem te fecit, matrem te omnium filiorum adoptionis constituit. Benedicta tu, in ipsius resurrectione, quia primo omnium tibi gloriolus apparuit, tristitiam omnem depulit, gaudijs potioribus ac singularibus te refecit. Benedicta tu, in eiusdem filij tui gloriosa ascensione, quando carnem ipsius ex te sumptam, tam vidisti mirifice supra ordines omnes angelorum sublimari. Benedicta tu, in Spiritus sancti missione, quando te in Apostolorum prædicatione, in mundi conuersione, in Ecclesiæ propagatione, in gentium vocatione (cuius figuram typumque iam olim in Magorum intellexeras aduentu) atque in donorum Dei in credentes vberissima super effusione, te, que eras charitate perfectissima, incredibili spiritus exultatione repleuit. Benedicta tu in quietissima dormitione, quando in egressu sanctissime animæ tuæ à corpore, requiem tibi potius, quam mortem donauit: quando quidem te ab omni dolore fecit liberam, & à timore omni securam, amorem ebriam, omnium beatitudine plenam & beatam. Benedicta tu, in tui felicissima assumptione. Nam corpori tuo incorruptionem præstitit, resurrectionem prærogauit, teque in anima & corpore assumptam glorificauit. Benedicta tu, in tui coronatione, quia te in cælo omnibus superiorem ad dexteram suam collocauit, mundo post se honorabilissimam, amabilissimam, vtilissimamque constituit, gratiamque consolandi, nec non & copiâ exorandi pro omnibus tibi donauit. Benedicta ergo tu, inter mulieres, quando quidem per te omnes benedicuntur, maledictio omnis per te exire compellitur, & benedi-

Hieron.

Matth. 2.

m m etio om-

T. V
22

Et sic omnis per te intrat. Benedicita tu inter mulieres, quæ omnem feminæ sexus statum in te continens, sanctificas: omnis enim mulier, cum aut virgo, aut coniunx, aut vidua sit, tu omnia es. Ergo benedicita tu inter mulieres. Quicquid enim in vlla sanctarum mulierum reperitur, excellens est in te: & præterea multa alia, quæ nulli mulierum donata sunt, tibi singulariter pro benedictione collata sunt. Et benedictus fructus ventris tui. Ideo tu benedicita, quia benedictus fructus ventris tui. Et verè singulariter quæ benedictus, qui non nostro more, postquam natus est, gratiam benedictionis à Domino percepit, sed ad saluandum mundum, ipse venit benedictus in nomine Domini: per quem & semen incorruptionis & supernæ hereditatis, quam perdidimus in Adam, recepimus fructum. Benedictus quoque fructus ventris tui, quando quidem benedictio per illum omnibus alijs venit, qui natus quod homo est, benedictus singulari gratiæ benedictione omnium diuinarum charismatum. Benedictus item benedictione gloriæ, iuxta quod Deus est, ab æterno vsque in æternum, aut, sicut ait Apostolus, qui est super omnia benedictus Deus in secula, qui benedixit nos omni benedictione spirituali, scilicet per suam incarnationem & passionem, in cælestibus.

Fructus ventris B. Mariæ
ut sicut multipliciter benedictus.
Matth. 21.

Rom. 9.
Ephes. 1.

Commendat S. Elizabeth deinde B. Mariam à sua humilitate, dicens: Et vnde hoc mihi, vt mater Domini mei veniat ad me? Vbi hoc meruit quod re fieri quid bene feci, vt mihi talia fierent? vt tantum se humiliaret erga me, peccatricem mater Domini mei? Ego venire debui ad te, & tu venis ad me. Scio quæ scis: agnosco quæ sim ego? Scio quod huius mater sis, cuius non sum digna vocari ancilla. Scio quod indigna sim osculari pedes tuos. Et tu venis ad me? Sed hæc est gratia tua, hæc dignatio tuæ humilitatis. Sensi in vtero meo, quanta mihi bona per tuum aduentum acciderunt. Ecce enim in vtero meo, vox saluationis tuæ in auribus meis, exultauit in gaudio infans in vtero meo. Ac si dicat: En in tuo aduentu, & saluatione non solum ego, sed deus infans in meo vtero latibundus subsiluit, & gratulatur: & quod voce nequit, efficit vt potest exultatione. Et hic quidē S. Elizabeth miraculum, & incarnatione verbi cognouit, Mariam matrē esse Domini intellexit. Intellexit vix per Spiritum sanctū, quo repleta erat, sicut etiā quid sibi velle exultatio infantis præter omnem vsum naturæ, quid mysteriorū non modo in Dei matre, sed etiā in suo vtero gereretur, quando quidē senserat præsentem regem, cuius esset futurus propheta. Sancta Elizabeth vsque nunc grauidam se celebrat, iam non vltro celabat, adeo vt etiam gloriaretur quod mater esset propheta Domini sui, ostendens se Spiritu sancto consciam (talisis est doctrine qui in momento omnia docere potest Spiritus sanctus) eorum quæ locutus fuerat ad Mariam Angelus, dicens: Et B. quæ credidisti, quoniam perficietur in te quæ dicta sunt tibi à Domino. Mirum in modum sanctus Spiritus sanctam Elizabeth impleuit præsentium simul præteritorum & futurorum eam scientia instruens. De præsentibus namq; se edoctam monstrauit, quando B. Mariam matrem Domini sui vocans, quia Redemptorem omnium in suo felici vtero gestaret, indicauit. Præteritorum se quoque notitiam impetrasse ostendit, quando & verba Angeli ad Mariam, & consensum Mariæ credentis sibi innotuisse prodidit. Sed & futurorum sibi scientiam non negat intinuit, cum perficienda à Domino quæ ei dicta essent, aperuit. Quis autem charitatis

Elizabeth quoniam Spiritu sancto doctore cognouit.

Elizabeth vt præteritorum præsentium & futurorum scientiā fuerat consecuta.

charissimi fratres dicere, quis æstimare sufficiat, quæ tū gratia Spiritus sancti Dei genitricem repleuerit, cum tanta in matre præcursoris lux doni celestis emicuit? Ea autem quæ in historia solennitatis hodiernæ leguntur dicta à beatissima virgine Dei quæ matre Maria, adeo sunt profunda, & humane intelligentiæ impenetrabilia, vt potius sint veneranda silentio quæ præmenda, quam temerario ore promenda. Post has laudes B. Maria verè humilis ancilla Domini, & grata Deo Spiritu sancto in se loquente, ait: Magnificat anima mea Dominum. Tu laudas & prædicas me, sed anima mea nihil in se cognoscit proprium, nihil inuenit laude dignum. Vnde se non magnificat, sed Dominum. Et spiritus meus exultauit non in se, sed in Deo salutari meo. Quare autem spiritus meus exultat? Quia non dedignatus est respicere paruitatem meam, cum ipse sit magnus & excelsus. Inde ergo exulto, inde amplius magnifico, non propter mea merita, sed quia humilitatem, id est, vilitatem, indignitatem quæ meam respexit Dominus, eligendo me sibi in matrem, qui habet Deum creatorem omnium rerum creatarum in cælis Patrem. Hæc fratres charissimi de ratione præsentis solennitatis dicta sunt paucis. Cæterum, quomodo dicit B. Bernardus in laudibus huius Deo dignæ beatissimæque Mariæ virginis. Hæc non recedat ab ore, non recedat à corde: & vt impetres eius orationis suffragium non deferas conuersationis exemplum: idcirco hic breuiter quin annecterem committere non potui, quoniam pacto eadem fidelissima Dei & hominum mater, ipsi deditos deuotosque mystice spiritualiter quæ visitet per septem præter alia complura beneficia. Prima eius visitatio, seu beneficium est, quod ipsa miseris excæcatisque peccatores Deo & à via salutis virtutumque alienos & auersos, benignè reuocat ad saniorum, quam ante habuerunt mentem, illosque vt poeniteant suorum malefactorum gratiâ eis, tempusque impetrat emendationis vitæ, ne scilicet ira Dei in illos iuste deseuens repente trahat, & improuise protrudat in gehennam ignis. O quot ipsius visitatione pioque interuentu, non absque stupore miraculis subito conuersi sunt, Deique gratiam vel amissam, vel etiam nunquam speratam obtinere meruerunt. Hoc ipsum considerans sanctissimus Dei amicus Bernardus inculcat, dicens: O quisquis intelligis te inter humanos seculi procellas, & tempestates fluctuare, ne auertas oculos tuos à fulgore huius sideris, si non vis obrui procellis. In periculis, in angustijs, in rebus dubijs Mariam cogita, Mariam inuoca. Ipsam sequens non deuias, ipsam rogans non desperas, ipsam cogitans non erras. Ipsa tenente non corruis, ipsa protegente non metuis, ipsa duce non fatigaris, ipsa propicia peruenis. Secundo, visitat B. Maria sua mellis sua gratia miseris peccatores in aduersitatibus nocte constitutos, trahitque eos in agnitionem propriæ peruersitatis & vilitatis, dum gratiam illis præuenientem & gratis datam suis precibus administrat, illisque vitam præsentem quantum sit miseris periculisque & calamitatibus exposita, indicat. Hinc contingit, quod tum suam pristinam lubricam & facinorosam vitam recolendo cognoscunt, cognoscendo despiciunt, despiciendo horrescunt, horrendo ad misericordiam matrem recurrunt: sicque salubri quadam attritione præuia reuerti, peccare desistunt, à venenosis vitiorum poculis plus solito solliciti, præcauent. Hoc ipsum norunt quotquot ex linocinto peccatorum ad statum salutis reuocati sunt.

Lucæ 1.

Bernard.

Beneficia septem quæ à B. Maria suis exhibeat deuotijs.

Bernard.

B. Maria vt homines in sui cogitationem reuocet.

T V
22

B. Maria vt
suis contriti-
onem obti-
neat peccato-
rum.

B. Maria vt sit
canalis flue-
torum diui-
nae gratiae.

August.

B. Maria vt
erga sibi de-
uitos gesserit
materna vis-
cera.

August.

B. Maria vt
tentatis sub-
ueniat.

Gene. 2.

Nomen B.
Mariae vt dix-
imnes ex-
turbet.
Cant. 6.
Ambrosius.

Tertio, visitat B. Maria eosdem de quibus praediximus, scilicet eos qui ei-
us opitulante misericordia & clementia ad gratiam attritionis perducti
sunt suorum peccatorum, eorundem attritionem in veram contritionem
commutans, ita quod corda eorum prius per peccatorum frigus congelata,
in fluxum lachrymarumque fontem resoluantur, incipiuntque illis velle-
menter amarescere, quae olim nimium male placebant. Hoc igitur beneficio
Mariae quisquis praeventus est, gratias illi magnificas agat, inuentricem rati-
te gratiae sedulis precibus pulset, quatenus id quod quarto loco singularis
visitationis ac beneficii collocandum est, obtinere dignetur. Quod autem
est illud? sane remissionem & indulgentiam peccatorum id haud absurde
dixerim. Est enim ipsa tanquam canalis per quam vniuersis mortalibus
fluenta diuinae gratiae & indulgentiae profuunt. Quod profecto Diuus Au-
gustinus in se expertus, ait ad eandem: O beata Maria accipe a nobis quae-
cunque, quanquam exiles nostras gratiarum actiones intra sacrarium ex-
auditionis tuae, & obtine nobis gratiam reconciliationis. Sit per te excusa-
bile, quod per te ingerimus: quandoquidem nec potiorum te inuenimus ad
placandam iram iudicis, quae meruisti esse mater Redemptoris nostri & iu-
dicis. Sit tibi compassio super afflictis, sit pius affectus super caelorum pere-
grinis. Quinto, visitat B. Maria suo seruitio deuotionique deditos, per pro-
cipuam curam & respectum. Nam quos e faucibus demonum extraxit,
non potest non erga eos materna gestare viscera, sed ipsos sagaci cura filii
suo Iesu Christo Domino nostro reconciliatos commendat, ipsisque mi-
sericordiam gratiamque illius impetrat. Nam, vt inquit Diuus Bernardus,
sine illa nec vlla diuinae misericordiae ac gratiae sibi illa miseris est praestan-
da. Quare post debitam conuersionem, ad illam tanquam omnis misera-
cordiae & gratiae aquaeductum omnis peccator fidenter accedere debet, ut
que in sinu eius pietatis maternae securus quiescere, inque cunctis suis mi-
serijs, calamitatibus & huius calamitosissimi seculi turbinibus & afflictio-
nibus, oculos suos interiores leuare, & suspirare cum sancto Augustino,
dicens: Sancta Maria succurre miseris, iuuua pusillanimes, refoue debiles
&c. sentiant omnes tuum iuuamen, quicunque celebrant tuam sanctam
commemorationem. Sexto, visitat inuocata suos B. Maria in tentationi-
bus constitutos, eos ab hostium inuisibilium maxima ferocitate vel eruo-
do, vel etiam protegendo, tanquam murum impenetrabilem sese hostibus
nostrae salutis obiciens, eosterrens, viresque ipsorum eneruans. Hoc
enim ipsum privilegium meruit, quando caput tortuosi serpentis contriuit,
sicut de ipsa ad serpentem dictum fuit: *Inimicitias ponam inter te & mulierem:
ipsa conteret caput tuum.* Meritis ergo suisque precibus B. Maria aereas peccato-
rum virtutes sibi desuper concessa, vehementer fortiterque prostermit, &
deoque eorum vires eneruat, vt ad nominis quoque sui inelamationem fe-
gere cogantur. Quod ipsum sapientissimus ille Salomon considerans admi-
ransque, ait de ipsa in canticis canticorum: Quae est ista, quae progreditur quasi
aurora conlurgens, pulchra vt luna, electa vt sol, terribilis vt castrorum
acies ordinata? Septimo, visitat suos B. Maria, per suarum virtutum exem-
plarem praemonstrationem. Sit vobis, inquit D. ille Ambrosius ad sacras
virgines, tanquam in imagine descripta virginitas & vita Mariae, in qua ve-
lucit

lit in speculo refulget species castitatis, & forma omnis virtutis. Et Dr Hieronym. in laudibus eiusdem beatissimæ virginis ait: Habetis in ea magisteria probitatis expressa, quid primum eligere, quid respicere, quid sequi debeatis. Primum ergo discendi incitamentum nobilitas est magistri: Hieronym. deinde merces laboris optimi fructus beatitudinis. Præter nobis omnibus benedictus fructus huius sacratissimæ Virginis & matris, ipsius meritis precibusque in præsentis sæculo suam gratiam, & post hanc vitam frui æterna vna cum ipsa beatitudine, Dominus noster Iesus Christus, qui cum Patre & Spiritu sancto & sua dulcissima matre vivit in æternum. Amen.

IN FESTO D. MARGARETAE VIRGINIS
ac martyris Paraphrasin in Epistolam, & Exegesin
in Evangelium vna cum Sermonem quare in Fe-
sto S. Agnetis virginis & martyris.

IN SOLENNITATE BEATISSIMAE MA-
riæ Magdalenæ Lectio Proverb. XXXI.

Mulierem fortem quis inueniet? Procul, & de ultimis finibus
precium eius. Confidit in ea cor viri sui, & spolijs non indigebit.
Reddet ei bonum & non malum, omnibus diebus vita sua. Que-
sivit lanam & linum, & operata est consilio manuum suarum.
Facta est quasi nauis instroris, de longe portans panem suum.
De nocte surt exit dedisti, prædam domesticis suis, & cibaria ancillis suis. Confi-
deravit agrum, & emit eum, de fructu manuum suarum plantavit vineam.
Accinxit fortitudine lumbos suos, & roboravit brachium suum. Gustavit
& vidit quoniam bona est negociatio eius, non extinguetur in nocte lucerna
eius. Manum suam misit ad fortia & digiti eius apprehenderunt firmum. Ma-
num suam aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pauperem. Non timebit
dormi sua à frigoribus nivis, omnes enim domestici eius vestiti duplicibus. Stra-
gulatam vestem fecit sibi, byssus & purpura indumentum eius. Nobilis in por-
tis vir eius, quando sedet cum senatoribus terra. Sindonem fecit, & vendidit,
& circumfulcrum tradidit Chananaeo. Fortitudo & decor indumentum eius, &
videbit in die nouissimo. Os suum aperuit sapientia, & lex clementia in lingua
eius. Consideravit semitas domus sue, & panem otiosa non comedit. Surrex-
erunt filij eius, & beatissimam prædicauerunt, & vir eius laudauit eam. Mul-
ta filia congregauerunt diuitias, tu supergressa es vniuersas. Fallax gratia, &
eterna est pulchritudo, mulier timens Dominum ipsa laudabitur. Date ei de
fructu manuum suarum, & laudent eam in portis opera eius.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Præsens lectio ex libro Proverbiorum Salomonis extracta est constans
versibus duobus & viginti, quot apud Hebræos elementa habentur, in
mm 3. eaque